

Korgar och krukor för

– Att väva korgar håller inte bara min familj vid liv, utan även våra traditioner, säger Rauna Mukwii-longo, ledare för en lokal hantverksgrupp med 30 medlemmar i norra Namibia.

Apartheidregimen förtryckte systematisk traditionella kulturyttringar i Namibia vilket fick förödande konsekvenser för det namibiska kulturarvet. Fjorton år efter självständigheten står traditionell namibisk kultur inför ett nytt dilemma genom inflödet av västerländsk kultur. Gammal kunskap och tradition hotas att glömmas bort eftersom unga sällan är intresserade av att lära sig de urgamla traditionerna.

Traditionellt konsthantverk, främst korgar vävda av makalanipalmblad men även

keramik, har dock mötts av ett förnyat intresse på sistone. De utgör en växande inkomstkälla sedan de visat sig ha ett värde på den växande turistmarknaden.

De flesta presentaffärer och marknadsplatser är fortfarande fyllda av sydafrikanska och zimbabwiska produkter, eftersom många hotell och butiker ägs av sydafrikaner. Men genom satsningar ute i regionerna har lokala hantverkare startat föreningar som driver konstcentra med butiker. Trots detta har många hantverkare fortfarande svårt att nå såväl namibiska som utländska köpare, då de lever i avlägsna byar och hittills inte fått det stöd som ofta behövs för att dra igång verksamhet.

Förra året kontaktades Afrikagrupperna av *National Art Gallery of Namibia* där man var övertygad om inkomstgenererande möj-

ligheter för framförallt kvinnor vilket ledde till att AG startade ett pilotprojekt i de norra och centrala regionerna.

Under pilotprojektet, som genomförts under kulturministeriets mantel, har AG bidragit till att skapa mötesplatser för konsthantverkare för att diskutera hur de vill arbeta för att främja det namibiska hantverkarsarvet och hur hantverket ska ge nya inkomstmöjligheter. AG har också gett hantverkarna stöd i att förbättra sina kunskaper i teknik och design genom kurser som hållits av lokala lärare.

Det har succesivt kommit fram att konsthantverkarna, de flesta redan organiserade i mindre lokala grupper, önskar arbeta självständigt från ministeriet. Det ha för närvarande hand om försäljning och förmedling av konsthantverk till kulturinstitutionerna i

Korgar från hantverkarskursen i Ongwediva

FOTO: MARIE JOHANSSON

framtiden

Detta verk är licensierat under Creative Commons Erkännande-Icke-kommersiell-Dela Lika 2.5 Sverige licens. För att se en kopia av denna licens, besök <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/2.5/se/> Verket har publicerats i www.globalarkivet.se.

Windhoek. Oförstående kulturtjänstemän, upprepade incidenter med bortslarvat hantverk och ej utbetald ersättning, har gjort att hantverkarna vill skapa sin framtid utan ministerieinblandning.

Istället bildades i juli det multiregionala kooperativet *Ohandje Artist's Organisation* (ohandje betyder "elden som sprider sig till alla" på oshiwambo) som en paraplyorganisation för lokala hantverksgrupper. Genom ett högt medlemsantal kan kooperativet börja exportera genom Rättvisehandelsorganisationer och även aktivt arbeta med återplantering av makalanipalmen. Ondangwas kommunstyrelse ska donera mark till kooperativet för att bygga ett konstcenter i traditionell stil och NACOBTA, *Namibia Community Based Tourism Association*, vill vara med för att utveckla kulturturism i norra Namibia.

Ohandje vill också engagera unga och arbetslösa så att de kan föra det traditionella hantverket vidare och samtidigt försörja sig.

Kooperativet är väl medvetet om vikten att skydda sin medlemmar ur ett helt annat perspektiv. Många i kooperativet har förlorat nära familjemedlemmar i hiv/aids och insikten att det behövs information och förbättrade kunskaper om sjukdomen är väl förankrad. Kooperativet diskuterar även hur man skall arbeta på ett hållbart sätt för dem som redan är smittade.

I en nyligen utförd fattigdomsstudie av

Leena David, keramiker och drivande inom konstnärs-kooperativet Ohandje Artists Organisation.

FOTO: MARIE JOHANSSON

Rauna Mukwiilongo, korgvävare och ledare för en lokal hantverksgrupp.

FOTO: MARIE JOHANSSON

UNESCO identifierade de fattiga själva problematiken: utan finansiella möjligheter att överleva ute i byarna avfolkas landsbygden, kåkstäderna och fattigdomen i urbana områden växer, unga dras in i prostitution, och som en följd av det ökar hiv/aids.

Det krävs lokala försörjningsmöjligheter för att människor och framförallt unga skall vilja bo kvar.

Det står nu klart att konsthantverk kan vara en av dessa.

MARIE JOHANSSON

